

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 24P/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123206937
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Benčová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123206937.1

Uznesenie

Okresný súd Prešov v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. D. X, C., toho času bytom E. F. XX, C., zastúpenej poručníkom Mesto Prešov, pochádzajúcej z matky A. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. D. X, C., toho času bytom E. F. XX, C., a otca H. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. F. XX, C. – I., v konaní o návrhu B. A. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. X, C., o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 21.7.2023 podala osobne na Okresnom súde Prešov navrhovateľka B. A. J. návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby nariadil neodkladné opatrenie v znení: „B. A. J. je oprávnená stretávať sa s mal. A. G. (B.), nar. XX.X.XXXX za prítomnosti jej matky, A. G., nar. XX.X.XXXX každý piatok od 16.00 hod. do 18.00 hod. a to tak, že maloletú prevezme v mieste svojho bydliska C. D. X, C. a odovzdá v mieste bydliska matky.“

2. Súd poznamenáva, že z pripojeného spisu 29P/252/2022 a tam nachádzajúceho sa rodného listu mal. A., nar. XX.X.XXXX vyplýva, že maloletá má podľa rodného listu vystaveného 23.11.2021 priezvisko B., nie G., preto ak aj v návrhu navrhovateľka uvádza mal. A. G., nar. XX.X.XXXX súd v súlade s existujúcim skutkovým a právnym stavom maloletú označuje menom a priezviskom: A. B., nar. XX.X.XXXX.

3. Svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila navrhovateľka týmito skutočnosťami. O mal. A. G. sa ako pestúnka starala od roku 2012, jej pestúnkou sa formálne stala v roku 2014. Žili v jednom dome, zdieľali každodennosť a ľúbi ju tak ako biologickí rodičia ľúbia svoje deti. Ich vzťahy za posledné 3 roky prešli a stále prechádzajú vážnou krízou, keď Viktória otehotnela a narodila sa jej dcéra A.. Aj keď navrhovateľka nesúhlasila s jej vzťahom s otcom dieťaťa H. B., najmä vtedy, keď prestala chodiť do školy, keď sa prestala stretávať s priateľkami aj kontaktovať so sestrami aj s biologickým otcom, a aj keď mala navrhovateľka indície, že Viktória nemôže slobodne kontaktovať bezpečných ľudí (nielen navrhovateľku), ktorí boli v jej živote roky a mala ich rada, lebo mala kontrolovaný mobil, prestala používať sociálne siete a jej život sa zužuje na život v dome otca svojho partnera, bez vlastných peňazí, bez vízie samostatnosti, navrhovateľka sa s týmto stavom zmierila.

4. Navrhovateľka uviedla, že od novembra 2022 okrem 1 hodiny dňa 5.1.2023 nevidela dcéru A. – mal. A. B.. Nemohla sa s ňou pohrať, odovzdať jej veci – oblečenie a hračky, ktoré má u nej v dome, dať jej jesť, jednoducho urobiť žiadnu z vecí, ktoré bežne robia „starí rodičia“ alebo blízki ľudia, a ktoré pre ňu bežne robila aj vtedy keď žila v Centre pre deti a rodiny v Medzilaborciach aj vtedy, keď sa vrátila domov k navrhovateľke.

5. Navrhovateľka poukazuje na to, že samotná A., nar. XX.X.XXXX na žiadnom súdnom pojednávaní ani pred orgánom sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately nepovedala nič o tom, že by ich vzťahy neboli reparovateľné. Navrhovateľka je presvedčená, že potrebuje priestor na nekonfliktné stretnutia, kde nebudú riešiť žiadne veľké problémy, iba zdieľať každodennosť a v súčasnosti na to priestor nemá. A. takmer vôbec neopúšťa dom svojho partnera, nevie sa s ňou navrhovateľka stretnúť a nepozná nikoho s kým by sa v súčasnosti stretávala, uzavrela sa do svojej novej rodiny. Aj keď J. B., ktorému je Viktória rozhodnutím súdu zverená do náhradnej osobnej starostlivosti opakovane uviedol, že nie je problém, aby sa stretli a mohla byť mal. A. s mal. dcérou A., nie je to tak, navrhovateľka je odháňaná a nevie nájsť spôsob korektného pokojného stretnutia.

6. Nutnosť neodkladnej právnej úpravy navrhovateľka zdôvodňuje blížiacim sa vekom dospelosti matky A., kedy už formálne ich vzťahy nebudú existovať, prestane byť „pestúnkou“. Začatie dôstojných stretávaní na bezpečnej pôde im umožní rýchlu reparáciu vzťahov, ich reštart a vyšle signál do budúcnosti, že je tu pre nich, že ich má rada a záleží jej na nich a kedykoľvek ju budú potrebovať tak ju vo svojom živote nájdú.

7. Súd sa oboznámil s obsahom spisov tunajšieho súdu v konaní týkajúcich sa mal. A. G., nar. XX.X.XXXX a mal. A. B., nar. XX.X.XXXX a zistil nasledovné:

- Maloletá A., nar. XX.X.XXXX bola rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 09.10.2013, č.k. 26P/138/2012-94 zverená do pestúnskej starostlivosti B. A. J..

Na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je maloletá evidovaná od apríla 2019, kedy pestúnka oznámila nežiaduce prejavy v správaní maloletej spočívajúce v tom, že ju nerešpektuje, odvráva jej, správa sa drzo, uteká z domu a stretáva sa s priateľom.

- Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 28.06.2021, č. k. 27P/126/2021-8 bola mal. A., nar. XX.X.XXXX zverená do starostlivosti CDaR sv. Nikolaja v Medzilaborciach, keďže bola tehotná a pestúnka odmietla pomáhať jej so starostlivosťou o dieťa, pretože maloletá ju nerešpektuje.

- Dňa 17.09.2021 sa mal. matke narodilo dieťa – mal. A., ktorá bola uznesením tunajšieho súdu zo dňa 24.09.2021, č. k. 29P/202/2021- 7 zverená do starostlivosti CDaR sv. Nikolaja, kde sa o ňu starala jej maloletá matka. Otcom dieťaťa je H. B., nar. XX.XX.XXXX.

- Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 28.10.2021, č. k. 29P/160/2021-19 bolo mal. A., nar. XX.X.XXXX uložené výchovné opatrenie – pobyt v zariadení najdlhšie na dobu 6 mesiacov. Dôvodom uloženia výchovného opatrenia bola skutočnosť, že vzťah maloletej s pestúnkou bol v tom čase komplikovaný a narušený, pričom maloletá potrebovala stabilné prostredie pre vytvorenie citovej väzby s mal. dieťaťom a zároveň bolo nevyhnutné učiť ju rodičovským zručnostiam a kompetenciám vo vzťahu k výchove dieťaťa a zodpovednému rodičovskému správaniu.

- Vzťah maloletej s pestúnkou bol aj naďalej komplikovaný, často dochádzalo k hádkam, keďže pestúnka nesúhlasila s uznaním otcovstva k mal. A. B. a medzi pestúnkou a rodinou Makulovcov dochádzalo ku konfliktom. Vzhľadom na uvedené súd uznesením zo dňa 17.05.2022, č. k. 27P/118/2022-13 ponechal mal. A., nar. XX.X.XXXX v starostlivosti CDaR sv. Nikolaja v Medzilaborciach.

- Uznesením zo dňa 22.08.2022, č. k. 28P/152/2022-22 tunajší súd zastavil konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti a určenie výživného pre mal. A., nar. XX.X.XXXX a zrušil neodkladné opatrenie zo dňa 17.05.2022, č. k. 27P/118/2022-13, keďže vzťahy medzi maloletou a pestúnkou sa obnovili.

- Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 17.10.2022, č.k. 29P/260/2022-21 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zveril mal. A. G., nar. XX.X.XXXX do starostlivosti J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., E. F. XX. O odvolaní pestúanky voči uvedenému neodkladnému opatreniu rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 19. januára 2023 č.k. 4CoP/4/2023-73 tak, že uznesenie potvrdil.

- Konanie vo veci samej o návrhu J. B., nar. XX.XX.XXXX o zverenie mal. A. G., nar. X.X.XXXX do jeho náhradnej osobnej starostlivosti je vedené tunajším súdom pod sp.zn. 30P/307/2022.

8. - Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 24.09.2021, č. k. 29P/202/2021- 7 bola mal. A. G. (B.), nar. XX.X.XXXX zverená do starostlivosti Centra pre deti a rodiny sv. E., Medzilaborce (kde sa o ňu starala jej maloletá matka).

- Okresný súd Prešov uznesením č.k. 30P/257/2021-31 zo dňa 27.1.2022, vykonateľným dňa 22.3.2022 nariadil maloletej A. B., nar. XX.X.XXXX, výchovné opatrenie vo forme pobytu v zariadení Centra pre deti a rodiny sv. Nikolaja, Medzilaborce, Duchnovičova 506, na dobu najviac 6 mesiacov, na zabezpečenie odbornej pomoci maloletému dieťaťu a na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa a konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti a určenie výživného zastavil.

- Uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 28P/30/2022-35 zo dňa 7.4.2022 súd ustanovil

mal. A. B., nar. XX.X.XXXX poručníka Mesto Prešov, ktoré je oprávnené a povinné mal. A. B. zastupovať a spravovať jej majetok.

- Uznesením č.k. 29P/252/2022-4 zo dňa 26.9.2022 súd zamietol návrh B. A.

J. na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd zveril mal. A. B., nar. XX.X.XXXX do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

9. Z odôvodnení uvedených súdnych rozhodnutí a správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVaR“) z konania sp.zn. 29P/260/2022 vyplýva, že mal. A. B., nar. XX.X.XXXX bola po narodení umiestnená do Centra pre deti a rodiny sv. Nikolaja v Medzilaborciach, kde sa o ňu starala jej mal. matka A. G., nar. XX.X.XXXX. Po uplynutí doby súdom uloženého výchovného opatrenia zo dňa 27.1.2022 sa mal. A. B. s mal. matkou A. G. vrátili do domácnosti pestúnky mal. matky, odkiaľ dňa 27.9.2022 mal. matka A. spolu s mal. dcérou A. B. ušla do domácnosti rodičov svojho partnera H. B., otca mal. A. B., kedy sa odmietala vrátiť domov k pestúnke, nakoľko ju doma zamyká a kričí na ňu. Napokon sa mal. A. G. vrátila domov s pestúnkou, ale jej dcéra mal. A. B. ostala v starostlivosti svojho otca H. B. C., B. J. dňa 30.9.2022 na ÚPSVaR uviedla, že od júla 2022 bolo všetko v poriadku až do uvedeného incidentu dňa 27.9.2022. Dňa 29.9.2022 utiekla mal. A. G. od pestúnky k rodine B. a odvtedy sa zdržiava v ich domácnosti, odmieta ísť k pestúnke.

10. Podľa § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

11. Podľa § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 2 ods. 2 CMP na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

14. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču strán a bez nariadenia pojednávania.

15. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

16. Podľa § 328 ods. 2 CSP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326.

17. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

18. Podľa § 333 CSP neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

19. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

20. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno účastníkovi konania uložiť, aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal.

21. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

22. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi neodkladným opatrením a konečným rozhodnutím. Z návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť zrejmé podmienky dôvodnosti nároku, opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

23. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie potrebnosti dočasnej úpravy právnych vzťahov medzi účastníkmi, pretože neodkladné opatrenie má zabezpečiť ochranu porušeného alebo ohrozeného práva, ak bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych vzťahov by bolo právo účastníka ohrozené. Pred nariadením neodkladného opatrenia je súd povinný zistiť danosť práva a skutočnosť, či sú splnené podmienky pre potrebu dočasnej úpravy vzťahu medzi účastníkmi.

24. Hoci predmetom návrhu B. A. J. je nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy styku s mal. A. B., nar. XX.X.XXXX musí sa súd zaoberať aj vzťahom navrhovateľky s matkou mal. A. G., nar. XX.X.XXXX, keďže navrhovateľka žiada upraviť stretávanie sa s mal. A. B. za prítomnosti jej mal. matky A. G. a aj skutočnosťou, že práve vzťahom k mal. A. G. ako jej pestúňky odôvodňuje navrhovateľka svoj vzťah k jej mal. dcére A. B..

25. Z uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 4CoP/4/2023-73 zo dňa 19. januára 2023, ktorým rozhodol o odvolaní pestúňky proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 29P/260/2022-21 zo dňa 17.10.2022, ktorým potvrdil uznesenie, ktorým Okresný súd Prešov zveril mal. A. G., nar. XX.X.XXXX do starostlivosti J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., E. F. XX sú známe tieto skutočnosti.

Z priebehu jednotlivých udalostí v rodine mal. Viktória je zrejmé, že vzťahy medzi pestúňkou a mal. Viktoriou sú mimoriadne napäté a konfliktné. Mal. A. otvorene deklarovala, že nechce bývať so svojou pestúňkou a v súčasnej dobe dokonca ani nemá záujem sa s ňou stretávať, komunikovať s ňou, či vôbec s ňou udržiavať vzťah. Svojej pestúňke je mal. A. vďačná za jej dlhoročnú starostlivosť, ale ako sama maloletá opakovane vyjadrila, jej momentálnym najvyšším záujmom je starať sa o svoju dcéru spolu s otcom jej dieťaťa. Nakoľko však túto skutočnosť odmieta pestúňka akceptovať (ako vyplýva z odvolania pestúňky, otca dieťaťa mal. Viktória neprijala, pričom s jeho osobou mala problém od samého počiatku), situácia dospela do štádia, kedy mal. Viktória akýkoľvek kontakt s pestúňkou odmieta. Takýto stav odvolací súd hodnotí ako mimoriadne nepriaznivý.

Odvolací súd súčasne dopĺňa, že takéto usporiadanie vzťahov samo o sebe nijako nebráni, aby vzťah medzi pestúňkou a mal. Viktoriou bol definitívne ukončený. Naopak, odvolací súd má za to, že je v záujme mal. A., aby aj naďalej udržiavala kontakt s odvolateľkou, ktorá môže byť veľkým prínosom pre jej ďalší život. Uvedené je však možné len za predpokladu, že odvolateľka bude akceptovať vôľu mal. Viktória a aj otca jej dieťaťa a jeho rodinu a všetky zúčastnené strany sa budú snažiť obnoviť narušené vzťahy aj s ohľadom na mal. A. ako aj jej dieťa, keďže ide o osobu, s ktorou mala mal. Viktória najbližšie vzťahové väzby a ktorá jej zabezpečovala riadnu a všestrannú starostlivosť.

26. Aj keď navrhovateľka uviedla, že toho času akceptuje vôľu A. G. žiť s otcom mal. A. B. v domácnosti jeho rodičov a Krajský súd v Prešove poznamenal, že je v záujme mal. A., aby aj naďalej udržiavala kontakt s navrhovateľkou, ktorá môže byť veľkým prínosom pre jej ďalší život, nemôže takéto stretávanie prebiehať a byť vynucované, ak sama mal. A. G. oň nemá záujem. Vychádzajúc z uvedeného pohľadu na nevyriešený konfliktný vzťah navrhovateľky s mal. A. G. úprava styku navrhovateľky s mal. A. B. za prítomnosti samotnej mal. matky A. G. cestou súdneho rozhodnutia nie je z pohľadu súdu žiadúca. Naviac súd konštatuje, že mal. A. B., nar. XX.X.XXXX žila v domácnosti navrhovateľky, ale stále v prítomnosti a starostlivosti svojej mal. matky necelé 3 mesiace, od júla 2022 do 27.9.2022, predtým bola od 21.9.2021 umiestnená v Centre pre deti a rodiny v Medzilaborciach a od 27.9.2022 doteraz sa nachádza v domácnosti a starostlivosti svojho otca H. B. spolu so svojou mal. matkou A. G..

27. Súd sa nestotožnil s návrhom navrhovateľky ohľadom potreby neodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania. Navrhovateľka neosvedčila potrebu dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi. Dôvod, ktorý navrhovateľka pre nariadenie neodkladného opatrenia uviedla a to, že „začatie dôstojných stretávaní na bezpečnej pôde im umožní rýchlu reparáciu vzťahov, ich reštart a vyšle signál do budúcnosti, že je tu pre nich, že ich má rada a záleží jej na nich a kedykoľvek ju budú potrebovať tak ju vo svojom živote nájdú“, nepovažoval v danom prípade za relevantný. Podľa názoru súdu k reparácii narušených väzieb by malo dôjsť dobrovoľne z vlastnej vôle oboch strán. Treba zároveň prihliadnuť aj na vôľu matky mal. A. B., ktorá je na prahu dospelosti a ktorá v súčasnej dobe nemá záujem o stretávanie sa s pestúnkou, tak ako to viac krát deklarovala. V konaní tak nebolo jednoznačne osvedčené porušenie či ohrozenie najlepšiemu záujmu maloletej A. B., ktoré by umožnilo úpravu pomerov medzi účastníkmi neodkladným opatrením. S poukazom na uvedené nie je dôvod neodkladným opatrením upraviť styk navrhovateľky s mal. A. B., preto súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

28. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Prešov. V zmysle § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitosti uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).